

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. P. M.**, nar. X., bývajúceho v Č., zastúpeného JUDr. J. P., advokátom, so sídlom v Č. proti žalovanej **Slovenskej informačnej službe**, so sídlom v Bratislave, Vajnorská 39, **o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 7 C 98/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 17. septembra 2009 sp.zn. 10 Co 302/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca v návrhu na začatie konania, doručenom súdu 25.7.2007, si uplatnil právo na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy. Ochranu osobnosti žiadal poskytnúť rozsudkom, ktorým by žalovanej bola uložená povinnosť uverejniť v 5 x po sebe idúcich vydaniach týždenníka P. na svoj náklad text : „Slovenská informačná služba, so sídlom v Bratislave, Vajnorská 39 sa ospravedlňuje Ing. P. M., bytom v Č. za to, že o ňom rozširovala nepravdivé informácie a donútila ho pod psychickým nátlakom opustiť svoje zamestnanie pracovníka Slovenskej informačnej služby“. Zároveň rozsudkom navrhol žalovanej uložiť povinnosť zaplatiť mu nemajetkovú ujmu 200 000,-- Sk (6 638,78 eur) za spôsobenú škodu šírením nepravdivých informácií a poškodením vážnosti žalobcu.

Okresný súd Čadca rozsudkom z 1. júla 2008 sp.zn. 7 C 98/2007 zamietol žalobu a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 11 a § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a tým, že žalovaná nezasiahla neoprávnene do osobnosti žalobcu. Vychádzal zo skutočnosti, že žalovaná tvrdením skutočností prednesených ústne na pojednávaní 21.1.2005 s vylúčením verejnosti a aj písomne v doplnení vyjadrenia k žalobe z 24.1.2005, adresovaných Krajskému súdu v Žiline v predchádzajúcom konaní medzi účastníkmi konania vo veci skončenia služobného pomeru pred Krajským súdom v Žiline vo veci sp.zn. 25 S 58/2004, uplatnila subjektívne procesné právo účastníka súdneho konania – právo na obhajobu. Psychický nátlak na žalobcu zo strany žalovanej v súvislosti so skončením služobného pomeru nezistil, keď vychádzal v zmysle § 135 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku z právoplatných rozhodnutí iných súdov, rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31.1.2005 sp.zn. 25 S 58/2004 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14.3.2006 sp.zn. 5 Sž-o-KS/65/2005. Vychádzajúc z ustanovenia § 8 ods. 1 Trestného poriadku podnet žalovanej na začatie trestného stíhania proti žalobcovi za trestný čin zneužitia právomoci verejného činiteľa a za trestný čin neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla vyhodnotil plnením zákonnej oznamovacej povinnosti žalovanej. Rozhodnutie o práve na náhradu trov konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. a neuplatnením náhrady trov konania žalovanou.

Súčasne Okresný súd Čadca uznesením z 1. júla 2008 sp.zn. 7 C 98/2007 zastavil konanie v časti návrhu, ktorou žalobca žiadal uložiť žalovanej povinnosť uverejniť v 5 x po sebe idúcich vydaniach týždenníka P. na svoj náklad text : „Slovenská informačná služba sa ospravedľňuje Ing. P. M. za to, že ho donútila pod psychickým nátlakom opustiť svoje zamestnanie pracovníka Slovenskej informačnej služby“. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 96 ods. 1 a 2 O.s.p. a dispozitívnym úkonom žalobcu, ktorý vzal na pojednávaní 1.7.2007 návrh na začatie konania v tejto časti späť a súhlasom žalovanej s čiastočným späťvzatím návrhu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 6.8.2008.

Pred rozhodnutím o odvolaní žalobcu odvolací súd reagujúc na návrh žalobcu zo 16.9.2009, obsiahnutý v doplnení odvolania (č.l. 190), na zmenu petitu návrhu tak, aby súd

uložil žalovanej povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi za to, že o ňom rozširovala nepravdivé informácie (bez zverejnenia v týždenníku P. – pozn. dovolacieho súdu), rozhodol uznesením vyhláseným na pojednávaní 17.9.2009 za prítomnosti právneho zástupcu žalobcu tak, že zmenu petitu žaloby nepripustil.

O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom zo 17. septembra 2009 sp.zn. 10 Co 302/2008, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil z dôvodu vecnej správnosti v zmysle § 219 O.s.p. a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Poukázal na právoplatnosť uznesenia súdu prvého stupňa o čiastočnom zastavení konania. O práve na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnej žalovanej v odvolacom konaní nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, keďže si v súlade s ustanovením § 151 ods. 1 O.s.p. náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok odvolacieho súdu a aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodil z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., pretože mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Dôvodnosť dovolania videl v tom, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 237 O.s.p., ďalej v tom že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a tiež v tom, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Namietal nesprávnosť postupu súdu prvého stupňa, ktorý nerozhodol v zmysle § 95 ods. 2 O.s.p. o ním navrhutej zmene petitu návrhu, ktorou je aj zúženie petitu návrhu, ale v rozpore s týmto ustanovením vyhlásil na pojednávaní uznesenie, ktorým zastavil konanie v časti, aby žalovaná bola povinná uverejniť v päťkrát po sebe idúcich vydaniach týždenníka P. text : „SIS sa ospravedlňuje Ing. P. M. za to, že ho donútila pod psychickým nátlakom opustiť svoje zamestnanie pracovníka SIS“. Ďalej namietal, že odvolací súd neodstránil vadný postup súdu prvého stupňa, ktorým postupom oba sudy mu odňali možnosť konať pred súdom. Postup odvolacieho súdu bol vadným aj v tom, že v rozpore s ustanovením § 95 ods. 2 O.s.p. v odvolacom konaní nepripustil zmenu petitu návrhu zmenou spôsobu realizácie ospravedlnenia tak, že namiesto uverejnenia ospravedlnenia žalovanej v päťkrát po sebe idúcich

vydaniach týždenníka P. navrhol ospravedlnenie žalovanej žalobcovi pojať do výroku rozsudku. Podľa dovolateľa výsledky dovtedajšieho konania mohli byť podkladom pre konanie o takto zmenenom návrhu. Dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v tom, že oba sudy nižších stupňov nevykonali dokazovanie v potrebnom rozsahu.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla dovolanie zamietnuť pre neprípustnosť. Uviedla, že žalobca proti uzneseniu súdu prvého stupňa o čiastočnom zastavení konania nepodal odvolanie a uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť. Oba sudy nižších stupňov zistili správne skutkový stav, ktorý aj správne právne posúdili. Nevykonanie žalobcom navrhnutého dokazovania nebolo pre nadbytočnosť potrebným pre rozhodnutie vo veci. Žalobcovi nebola odňatá súdmi možnosť konať pred súdom, pretože nebol vylúčený zo žiadnych svojich procesných práv.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania, t.j. či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasledujúcich O.s.p. možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých to pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že

dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalobcu by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá

prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale je rozhodujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska ust. § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide len v tom prípade, ak išlo o postup nesprávny (z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi) a ak sa tento postup súdu prejavil v priebehu konania, t.j. v činnosti, ktorá vydaniu konečného súdneho rozhodnutia predchádzala.

Žalobca v dovolaní namietal, že konanie pred odvolacím súdom trpí závažnou procesnou vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. z dôvodu, že odvolací súd neodstránil vadu konania pred súdom prvého stupňa spočívajúcu v nerozhodnutí podľa § 95 O.s.p. o ním navrhovanej zmene petitu návrhu. Procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. videl aj v nepripustení zmeny petitu návrhu v odvolacom konaní odvolacím súdom v súlade s ustanovením § 95 ods. 2 O.s.p. (§ 211 ods. 2 O.s.p.).

Podľa dovolacieho súdu je nesprávny právny názor, že zúženie návrhu je zmenou návrhu, v zmysle § 95 O.s.p. „Zúženie návrhu“ je totiž procesným úkonom, ktorý sa riadi podľa svojej povahy režimom čiastočného späťvzatia návrhu podľa § 96 O.s.p. O zmenu žaloby ide vtedy, ak sa domáha žalobca niečoho iného než v pôvodnej žalobe, alebo ak požaduje na základe rovnakého skutkového základu viac, než požadoval v pôvodnej žalobe, alebo ak požaduje žalobca síce rovnaké plnenie (rovnakej kvality a rovnakého rozsahu), ale na základe iného skutkového stavu (skutkového základu veci), než aký uviedol v pôvodnej žalobe.

Za nedôvodnú preto treba považovať námietku dovolateľa, podľa ktorej mu mala byť odňatá možnosť konať pred odvolacím súdom tým, že tento súd neodstránil nesprávny postup súdu prvého stupňa v súvislosti s rozhodovaním o jeho návrhu na úpravu petitu žaloby (tvrdiac,

že prvostupňový súd nesprávne čiastočne zastavil konanie, hoci zúženie žaloby nebolo jej čiastočným späťvzatím, ale zmenou žaloby). Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku v súvislosti s postupom prvostupňového súdu pri rozhodovaní o návrhu žalobcu na úpravu petitu žaloby správne poukázal na to, že uznesenie o čiastočnom zastavení konania nadobudlo právoplatnosť. Aj keď takéto vysporiadanie sa s uvedenou námietkou je postačujúce, dovolací súd dodáva, že prvostupňový súd správne posúdil dispozičný procesný úkon žalobcu na úpravu petitu žaloby ako jej čiastočné späťvzatie v časti o uloženie povinnosti ospravedlnenia za to, že ho žalovaná donútila pod psychickým nátlakom opustiť svoje zamestnanie pracovníka žalovanej. Žalobca sa totiž pôvodne domáhal ospravedlnenia jednak za to, že žalovaná o ňom rozširovala nepravdivé informácie a jednak za to, že ho donútila pod psychickým nátlakom opustiť svoje zamestnanie. Zúženie žaloby, pokiaľ žalobca zotrval len na ospravedlnení za rozširovanie nepravdivých informácií, bolo za tejto situácie nepochybne jej čiastočným späťvzatím. K odňatiu možnosti žalobcu konať pred odvolacím súdom nedošlo ani tým, že odvolací súd nepripustil ním navrhnutú zmenu žaloby v odvolacom konaní v časti nároku na morálne zadosťučinenie (ktorá mala spočívať vo vypustení spôsobu realizácie ospravedlnenia, t.j. vo vypustení slov, že žalovaná „je povinná uviesť v päťkrát po sebe idúcich vydaniach týždenníka P. tento text na svoj náklad“), a že toto rozhodnutie bližšie neodôvodnil. Uvedené procesné rozhodnutie totiž nemohlo mať a ani nemalo žiaden vplyv na posúdenie opodstatnenosti základu uplatneného nároku, t.j. oprávnenosti či neoprávnenosti tvrdeného zásahu.

Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že úvaha súdu v zmysle § 95 ods. 2 O.s.p., či výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe, súvisí s predbežným hodnotením dôkazov a je výsledkom vnútorného presvedčenia súdu a jeho myšlienkového postupu; správnosť tejto úvahy z hľadiska výskytu vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. dovolací súd nemôže prehodnocovať.

Žalobca odňatie možnosti konať pred súdom videl aj v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom, ktoré spočívalo v nevykonaní dokazovania v potrebnom rozsahu.

Nedostatočnosť skutkových zistení a nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov môžu

mať (v prípade ich opodstatnenosti) dopad na vecnú správnosť rozhodnutia, avšak ani skutočnosť, že by súdy z takýchto skutkových zistení (prípadne) vychádzali, nezakladá prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 237 O.s.p. Pokiaľ dovolateľ zastáva názor o odňatí možnosti pred súdmi konať nesprávnym právnym posúdením veci, dovolací súd poznamenáva, že § 237 písm. f/ O.s.p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); zhodne je ale zastávaný názor, že (ani prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma mu možnosť pred súdom konať. I keby tvrdenia dovolateľa o nesprávnom právnym posúdení veci boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Vzhľadom na uvedené možno preto dospieť k záveru, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte pod písmenami a/ až g/ § 237 O.s.p. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

Keďže v danom prípade dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti tak, ako to namietal žalobca v podanom dovolaní.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalovanej v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. septembra 2010

JUDr. Rudolf Č i r ě, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová